

Voorstel aan de gemeenteraad

Utrechtse Onderwijs Agenda 2023-2026

Beleidsveld	Onderwijs
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Marianne van Teunenbroek
Kenmerk	11174944
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Om in te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijs Agenda 2023-2026 met daarin de vijf hoofdthema's:
 - a. Sociaal-emotionele ontwikkeling: We geven sociaal-emotionele ontwikkeling prioriteit als een pijler onder leren en leven. Om dat te doen investeren we in de pedagogische kwaliteiten van de leerkracht en alle andere professionals rondom het kind.
 - b. Brede basis voor ontwikkeling: We ontwikkelen de *Utrechtse basis voor ontwikkeling*, waarin in ieder geval plek is voor ontwikkeling in taal, rekenen, burgerschap, digitale geletterdheid en sociaal-emotionele competenties. Dit resulteert in een samenhangend aanbod voor alle kinderen zonder schotten zodat kinderen zo min mogelijk overlap, breuken of gaten ervaren.
 - c. Multifunctionele faciliteiten: Alle onderwijsruimtes worden optimaal benut voor de ontwikkeling van kinderen en de gemeenschap rond het kind. Belemmeringen voor het gezamenlijk gebruiken van faciliteiten rondom het kind zijn weggenomen zodat de samenwerking tussen professionals versterkt en slimmer georganiseerd wordt.
 - d. Versterking van de professional: We versterken de rol van de professional en ondersteunen zij-instromers beter. We maken het werk aantrekkelijker door professionals te helpen om hun carrière op een passende en flexibele manier vorm te geven.
 - e. Eén ontwikkelijn op eigen tempo: We werken middels flexibele ontwikkelroutes aan 0-18 scholen waarbij we harde overgangen en blijven zitten loslaten en maatwerk stimuleren.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Het college stelt de raad voor te besluiten om in te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2023-2026. Dit is de tweede meerjarige agenda die door de UOA-partners is ontwikkeld. De agenda vertaalt de Koers voor 2040 naar concrete ambities voor het Utrechtse onderwijs en laat zien welke doelen de komende periode nagestreefd worden. De UOA Koers voor 2040 is op 22 november 2022 als bijlage bij de [raadsbrief](#) Utrechtse Onderwijsagenda aan uw raad gestuurd. In het daaropvolgende debat heeft uw raad zich zeer positief uitgelaten over deze Koers.

Context

In het coalitieakkoord 2022-2026 schetst het college hoge ambities voor het Utrechtse onderwijs, en benoemt dat deze ambities verder uitgewerkt worden met de deelnemers van de UOA. De UOA is geen organisatie, het is een netwerksamenwerking van de gemeente en Utrechtse onderwijspartijen.

Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om regelmatig te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Dit overleg staat in de Wet op het primair onderwijs genoemd als overleg Onderwijsachterstandenbeleid, ofwel de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Als afgeleide daarvan noemen wij in Utrecht dit overleg de Utrechtse Onderwijs Agenda. Het doel van dit overleg is voor gemeente en onderwijspartners in de stad om op basis van wederkerigheid en gelijkwaardigheid te komen tot gezamenlijke afspraken over het onderwijsbeleid en om vanuit die gezamenlijkheid kwalitatief hoogwaardige onderwijs(voorzieningen) te bieden aan de Utrechtse jeugd.

In de UOA zijn de bestuurders van gemeente, de voorschoolse educatie, het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs vertegenwoordigd, evenals de bestuurders van de lerarenopleidingen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Zij werken met elkaar samen op basis van een vastgestelde meerjarenagenda. In 2022 is de Koers voor 2040 ontwikkeld: de ambitie van de UOA voor de lange termijn. De agenda van de UOA is overkoepelend voor andere onderwijsagenda's in de stad en zorgt via haar leden voor goede verbindingen. De vorige agenda beschreef een periode tot en met 2022. De nu voorliggende UOA-agenda 2023-2026 markeert de start van een volgende periode en is ook een middel om de ambities zoals beschreven in de Koers voor 2040, te verwezenlijken.

Juridische context

Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om regelmatig te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties en om over gedeelde onderwijsthema's zoals deelname aan voorschoolse educatie, het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures. De oorsprong hiervan ligt bij de wet op het primair onderwijs (WPO art. 161) en in de wet op het voortgezet onderwijs (WVO art. 3.42)..

De UOA 2023-2026 is ontwikkeld voor en door Utrechtse onderwijs- en jeugdprofessionals en ook ouders, leerlingen en studenten hebben input kunnen leveren. Het is daarmee niet alleen een bestuurlijk document en wijkt daarmee af van onze standaard voor beleidsdocumenten.

De Utrechtse Onderwijsagenda 2023-2026 wordt aangeboden ter vaststelling aan de raad aangezien het kenmerken van een beleidsnota heeft die de gezamenlijke ambities van het college en de onderwijspartners zoals eerder benoemd voor het Utrechtse onderwijs vertaalt naar haalbare doelstellingen voor de komende vier jaar. Om die reden hecht het college er waarde aan dat de raad instemt met de inhoudelijke lijn van de UOA 2023-2026 omdat dit zo wezenlijk en kaderstellend is voor de koers van alle onderwijspartners en de gemeente gezamenlijk.

Beslistermijn

Geen specifieke beslistermijn voorzien.

Beoogd effect

De Utrechtse onderwijspartners hebben een duidelijke gezamenlijk ambitie zoals verwoord in de Koers 2040: in 2040 is er één doorlopende ontwikkelingslijn voor ieder kind in Utrecht. De Utrechtse onderwijspartners werken in netwerkverband effectief samen aan doelen voor de komende vier jaar en

zetten stappen om de Koers voor 2040 te verwezenlijken. De beoogde effecten zijn verwoord per thema in de Utrechtse Onderwijsagenda 2023-2026. De gekozen thema's zijn in lijn met de ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

2019: [Raadsvoorstel en raadsbrief Utrechtse Onderwijs Agenda 2019 –2022 'Utrecht groeit met je mee'](#)

2022: [Raadsbrief over eind werkagenda 2019-2022 en aanbieden Koersdocument het Utrechtse onderwijs in 2040](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Om in te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijs Agenda - Werkagenda 2023-2026 met daarin de vijf hoofdthema's: a) Sociaal-emotionele ontwikkeling: We geven sociaal-emotionele ontwikkeling prioriteit als een pijler onder leren en leven. Om dat te doen investeren we in de pedagogische kwaliteiten van de leerkracht en alle andere professionals rondom het kind b) Brede basis voor ontwikkeling: We ontwikkelen de <i>Utrechtse basis voor ontwikkeling</i>, waarin in ieder geval plek is voor ontwikkeling in taal, rekenen, burgerschap, digitale geletterdheid en sociaal-emotionele competenties. Dit resulteert in een samenhangend aanbod voor alle kinderen zonder schotten zodat kinderen zo min mogelijk overlap, breuken of gaten ervaren. c) Multifunctionele faciliteiten: Alle onderwijsruimtes worden optimaal benut voor de ontwikkeling van kinderen en de gemeenschap rond het kind. Belemmeringen voor het gezamenlijk gebruiken van faciliteiten rondom het kind zijn weggenomen zodat de samenwerking tussen professionals versterkt en slimmer georganiseerd wordt. d) Versterking van de professional: We versterken de rol van de professional en ondersteunen zij-instromers beter. We maken het werk aantrekkelijker door professionals te helpen om hun carrière op een passende en flexibele manier vorm te geven. e) Één ontwikkellijn op eigen tempo: We werken middels flexibele ontwikkelroutes aan 0-18 scholen waarbij we harde overgangen en blijven zitten loslaten en maatwerk stimuleren.
Argumenten	
1.1	<u>Met de vijf thema's die zijn uitgewerkt in de Utrechtse Onderwijsagenda leveren we een belangrijke bijdrage aan onze doelstelling om in Utrecht alle kinderen en jongeren gelijke kansen en de mogelijkheid te bieden en hun talenten te ontwikkelen.</u> Deze UOA 2023-2026 is de gezamenlijke visie van de onderwijspartners in de stad en verwoordt de gedeelde ambities, de grote opgaven en wat partners gezamenlijk willen bereiken voor goed onderwijs in Utrecht. Via deze UOA 2023-2026 worden ook de ambities uit het coalitieakkoord concreet gemaakt en zetten we de eerste stappen richting de toekomstvisie voor 2040 zoals eerder gedeeld met de raad in de Koers UOA 2040.
1.2	<u>De vijf inhoudelijke thema's in de UOA 2023-2026 zijn actueel en relevant en kunnen rekenen op breed draagvlak onder de partners.</u> De inhoudelijke thema's zijn breed gedragen en afgestemd met de partners in de stad. De inzet op deze vijf thema's draagt bij aan het aanpakken van de brede uitdagingen die nú urgent zijn in het onderwijs en in de stad: het bevorderen van kansengelijkheid en inclusie en het aantrekken van voldoende personeel.
1.3	<u>Uw raad heeft de koers waaraan deze vijf thema's zijn ontleend besproken tijdens het commissiedebat VOWE van 19 januari 2023</u>

En in december 2022 was een aantal raadsleden aanwezig bij een bijeenkomst over de contouren van deze UOA 2023-2026 waar deze vijf thema's aan de orde waren. Onderstaande punten zijn door uw raad meegegeven tijdens het commissiedebat van 19 januari jl.. Hieronder geven wij puntsgewijs aan op welke manier deze terug te vinden zijn in de UOA 2023-2026. Uw raad vroeg hoe wij in deze Utrechtse Onderwijs Agenda aandacht geven aan de onderstaande onderwerpen:

Goede en voldoende leraren en de binding van leraren aan Utrecht

Dit komt terug in het thema 4 'versterking van de professional' (p.13) door te investeren in onderwijsprofessionals en het aantrekkelijker maken van het werk. We werken nauw samen met de werkgroep van Utrecht Leert. In de UOA 2023-2026 spreken we van personeelstekort omdat we ook de uitdagingen vanuit de andere onderwijsberoepen meenemen.

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

Het doel om bij te dragen aan gelijke kansen komt duidelijk terug in deze UOA 2023-2026. Met name in de thema's 5 'één ontwikkellijn op eigen tempo' en 2 'brede basis voor ontwikkeling'. De UOA wil kinderen gelijke kansen bieden door met het onderwijs aan te sluiten bij het tempo waarin kinderen zich ontwikkelen, op basis van een gezamenlijk Utrechts beeld van de basis van ontwikkeling die wij alle kinderen in de stad gunnen. De Utrechtse basis voor ontwikkeling maakt het beter mogelijk om leerlingen gedurende hun schoolloopbaan met zichzelf en niet met andere kinderen te vergelijken. Daarnaast beschrijft de UOA 2023-2026 dat er ongelijk geïnvesteerd wordt door op wijkniveau te kijken wat er speelt en welke specifieke inzet nodig is van professionals in de school en in de wijk.

Verminderen prestatiedruk

In het thema 1 'sociaal-emotionele ontwikkeling' (p.4) besteedt de UOA 2023-2026 aandacht aan (het voorkomen/verlagen van) prestatiedruk door een sterk pedagogisch klimaat op school. En de uitwerking van het thema 5 'één ontwikkellijn op eigen tempo' (p.16) leidt tot meer mogelijkheden voor maatwerk, anders kijken naar toetsen, kinderen vergelijken ten opzichte van zichzelf en niet met elkaar en zo laat mogelijk selecteren. De ontwikkeling van kinderen is leidend en niet het systeem en de route die daar is uitgestippeld.

Schoolgebouwen; wat is er nodig, passend bij deze koers? Iedere school een brede school?

Dit onderwerp wordt uitgewerkt in het thema 3 'multifunctionele faciliteiten' (p.10). Er worden uitgangspunten voor schoolgebouwen beschreven en initiatieven zoals de Utrechtse Kindcentra worden als een voorbeeld gezien. Er wordt verbinding gelegd met de ontwikkeling van het nieuwe strategische Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Utrecht.

Digitalisering in het onderwijs moet niet doorslaan, maar moet een functie hebben

Digitale geletterdheid is een onderdeel van de Utrechtse brede basis voor ontwikkeling en wordt dus gezien als een integraal onderdeel van de basis aan kennis en competenties voor Utrechtse leerlingen, zie thema 2 'brede basis voor ontwikkeling' (p.7). In de UOA staat digitale lesmethodes niet benoemd als doel. Er is geen inzet op innovatie omwille van innovatie.

Ouderbetrokkenheid is essentieel voor de schoolgemeenschap

Er wordt in de agenda een grote rol beschreven voor ouders en de ondersteuning van ouders. Bij thema's 1 'sociaal-emotionele ontwikkeling' (p.4), 2 'brede basis voor ontwikkeling' (p.7) en 3 'multifunctionele faciliteiten' (p.10) komt het betrekken van ouders expliciet terug.

	Uitwerking modulair onderwijs; wat bieden we aan leerlingen die juist gebaat zijn bij meer structuur Het thema 5 'één ontwikkellijn op eigen tempo' (p.16) gaat over een flexibele ontwikkelroute en het mogelijk maken dat alle kinderen zich op hun eigen tempo ontwikkelen, passend bij wie ze zijn en hun mogelijkheden op dat moment. Die ontwikkellijn doet recht aan hun behoeften, ook als dat dus een vraag om meer structuur is. De Utrechtse basis voor ontwikkeling vormt binnen deze ontwikkellijn het fundament en bevordert een beeld van de ontwikkelingsfase waarin leerlingen zich bevinden. De professionals zijn hierin de experts die de kinderen begeleiden. Mentale gezondheid In het thema 1 'sociaal-emotionele ontwikkeling' (p.4) wordt o.a. uitgewerkt hoe we er via de UOA 2023-2026 voor willen zorgen dat jongeren zichzelf durven zijn, veerkrachtig kunnen zijn en om kunnen gaan met prestatiedruk. En daarnaast wordt bij het thema 4 'versterking van de professional' (p.13) aandacht besteed aan de samenwerking met andere partners rondom mentale gezondheid van kinderen en jongeren. We sluiten met deze lijn van de UOA 2023-2026 aan op de toekomstige nota Gezond030 waarin eveneens wordt ingezet op het versterken van de sociaal-emotionele ontwikkeling van Utrechtse kinderen tussen 4 en 12 jaar en waarin voor Utrechtse jongeren en jongvolwassenen met hoog risico op mentale klachten een collectief aanbod georganiseerd wordt voor het verstevigen van vaardigheden voor omgaan met stress en emoties. Meetbaar maken van de (toekomstige) opbrengsten van de Utrechtse Onderwijs Agenda 2023-2026 We beschrijven concrete doelen en de eerste stappen die we gaan zetten. Aan de hand van de geformuleerde doelen houdt de UOA de voortgang bij. Hierover kunnen we de raad informeren. Segregatiemonitor De segregatiemonitor in het primair onderwijs is een belangrijk middel voor een aantal maatregelen vanuit de UOA 2023-2026, met name die vanuit het thema 'één ontwikkellijn op eigen tempo' (p.16). De uitkomsten van de segregatiemonitor worden door de partners van de UOA nauwgezet gevolgd en verbonden aan de inzet binnen thema 5. MKB Samenwerking met het MKB en bedrijfsleven is niet als specifiek onderdeel opgenomen in de UOA 2023-2026, maar komt breed terug in het Mbo-uitvoeringsplan 2023-2026 waarop de UOA aansluit. Omdat de scope van de UOA is: jongeren tot 23 jaar of met een startkwalificatie krijgt de samenwerking met MKB met name vorm binnen het thema 5 'één ontwikkellijn op eigen tempo' vanwege het doorstromen van jongeren naar stageplekken en werk.
1.4	<u>Met deze agenda zorgen we voor samenhangend en gericht beleid van de gemeente dat recht doet aan de prioriteiten voor de komende jaren met de onderwijspartners.</u> Hiermee wordt integraal sturen mogelijk.
1.5	<u>De agenda zet in op het bevorderen van kansengelijkheid: een belangrijke prioriteit in het Coalitieakkoord.</u> Zoals ook beschreven in het coalitieakkoord zetten we hierin de volgende stap samen met onze partners in de UOA. Andere ambities van het College die naast kansengelijkheid verwezenlijkt worden, gaan over: voorschoolse educatie, Utrechtse Kindcentra, Rijke Schooldag, 10-14 onderwijs, Vreedzame Stad, ongelijk investeren voor gelijke kansen, aanpak van het lerarentekort, taal en digitale vaardigheden en onderwijshuisvesting terug in de UOA 2023-2026.
Kanttekeningen/Risico's	

1.1	<u>Voor de realisatie van de doelen in de UOA 2023-2026 zijn we afhankelijk van de gezamenlijk inspanning van de UOA-partners.</u>
	De UOA is een netwerk, waar de gemeente een partner in is. In hoeverre de ambities waargemaakt worden hangt voor een groot deel af van de inzet van de Utrechtse onderwijspartners. De gemeente werkt zeer constructief met hen samen, maar kan niet eenzijdig sturen.
1.2	<u>In deze UOA 2023-2026 geven we invulling aan uw ingebrachte punten tijdens het commissiedebat VOWE van 19 januari 2023 met uitzondering van de punten ten aanzien van de segregatiemonitor en samenwerking met het bedrijfsleven.</u>
	Deze worden niet expliciet in de UOA 2023-2026, maar in een ander proces dan wel beleidsplan meegenomen. De segregatiemonitor is nog in ontwikkeling en wordt te zijner tijd met uw raad gedeeld. Ten aanzien van de samenwerking met het bedrijfsleven geldt dat dit belegd is in het recent met u gedeelde Mbo-uitvoeringsplan 2023-2026, in Ambitie 2: Verbinding van jongeren, onderwijs, arbeidsmarkt en gemeente. Daarin gaan we specifiek in op de waardering voor de vakopleidingen en vakberoepen, een waardevolle stageplek en een waardevolle samenwerking tussen onderwijs, gemeente en arbeidsmarkt.

Financiën

De Utrechtse Onderwijs agenda 2023-2026 is een product van de partners van de UOA: de gemeente is één van deze partners, gelijkwaardig aan de onderwijsinstellingen. Het gemeentelijke programma onderwijs steunt de kernthema's van deze UOA 2023-2026. Dit raadsvoorstel heeft geen financiële gevolgen. We richten de bestaande middelen naar deze doelen.

Vervolg

Als gemeente geven we samen met de andere onderwijspartners in netwerkverband uitvoering aan deze UOA 2023-2026, waarbij gezamenlijk deelonderwerpen uitgewerkt worden in uitvoeringsplannen en rollen en verantwoordelijkheden worden bepaald. Dit geeft flexibiliteit en de mogelijkheid om in te gaan op actuele ontwikkelingen en de verschillende thema's op de juiste niveaus en bij de juiste partners te beleggen. Er is gekozen voor een UOA 2023-2026 waarbij de richting beschreven staat en niet voor een blauwdruk waarin activiteiten voor vier jaar worden vastgelegd. Om effectief samen te werken is het nodig om afspraken te maken over de samenwerking met alle UOA-partners. Verantwoordelijkheden en rollen kunnen op de verschillende onderwerpen en op verschillende momenten anders worden belegd, afhankelijk van prioriteit en beschikbaarheid. De rollen en verwachtingen meer expliciteren helpt om de kwaliteit van samenwerking in partnerschap te vergroten en om effectief terug te kijken op voortgang en opbrengsten.

Participatie

Op verschillende manieren heeft participatie plaatsgevonden in het proces tot dit voorstel. Onderdeel daarvan waren een bijeenkomst met raadsleden, wethouder en schoolbestuurders, interviews met UOA-leden waarbij sprake was van raadplegen en adviseren. Gevolgd door twee georganiseerde ontwikkelkamers (werksessies) met een brede vertegenwoordiging van onderwijs, jeugd en partners met de nadruk op co-creëren. Tot slot werden jongeren geraadpleegd en gevraagd advies te geven door hen te betrekken via leerling- en studentenraden PO en VO en de mbo-studentenraad MBO-sr030. Hun input is verwerkt in de de citaten in het document.

Communicatie

De voorliggende versie wordt tegelijkertijd met de publicatie van dit raadsvoorstel gedeeld met alle UOA-leden en betrokkenen bij de ontwikkeling van de UOA 2023-2026. Daarnaast organiseren we een speciale bijeenkomst/ live-uitzending over de werkagenda waar verschillende deskundigen, genodigden en de doelgroep zelf de stad Utrecht informeren over de gekozen thema's en belangrijke mijlpalen.

(Niet)Referendabel

Het betreft een raadsvoorstel ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever waaromtrent de raad geen beleidsvrijheid heeft (artikel 3 lid 2 onder k Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Utrechtse Onderwijs agenda 2023 – 2026

Bijlagen informatief:

-